

Anne Karnında Yaşam

Yaşamımızın ilk dokuz ayını anne karnında geçiririz. Bunu hemen hepimiz biliriz; ama anımsayamayız. Anne karnında geçirdiğimiz günlere ilişkin bildiklerimiz tümüyle büyüklerimizin bize anlattığı anılardan oluşur. "Karnımı bazen öyle çok tekmelerdin ki ne yapacağımı bilemezdim." "Ne zaman uykuya dalsam sen karnımın içinde oynamaya başlardın." "Bazen karnımın içinde bir yere ya ayağın ya da başka bir yerin dayanırdı ve bu dışarıdan bile fark edilirdi." Bunlar ve bunlara benzer anıları hepimiz dinlemiştir.

Ne kadar büyümüş olursak olalım, zaman zaman, pek de farkında olmadan, anne karnının yumuşaklığını ve rahatlığını çok özleriz. Gerçekten de anne karnındayken ılık

bir sıvı içeren bir ortamda yüzeriz. Burası hem biraz karanlık hem de küçük bir yerdir. Dölyatağı denen bu yer kaslardan oluşur. Dölyatağı esnek ve sağlamdır. Gelişmekte olan bir bebeği koruyabilecek kadar güvenli bir ortamdır burası. Buradayken var olduğumuzun ya da nerede bulunduğumuzun farkında değilizdir. Henüz çimlenmekte olan bir tohumla benzeriz bu dönemde. Son hızla gelişmeye çalışırız. Tüm

gereksinimlerimizi annemizin vücudundan karşılarız. Annemize göbek bağı denen özel bir kordonla bağlı dururuz. Varlığını büyüdüğümüzde fark ettiğimiz göbeğimiz, anne karnındayken göbek bağına vücudumuza bağlandığı yerdir. Doğduktan sonra göbek bağı kesilir ve annemizden böylece ayrılırız. Göbek bağına içinde birkaç damar vardır. Bunlardan biri bize annemizin kanından besin ve oksijen getirir. Diğerleri ise vücudumuzun artık maddelerini atılmak üzere annemizin kanına götürür. Annemizin kanına geçen artık maddelerimiz, onun akciğerleri ve böbrekleri aracılığıyla dışarı atılır. Benzer biçimde, onun yediği besinleri ve solukla aldığı oksijeni kan aracılığıyla alarak yaşarız.

Peki, anne karnındaki yaşamımız nasıl başladı? Annemizin yumurtalıklarında o ay da her ay olduğu gibi bir yumurta gelişimini tamamlamıştı. Bu yumurta, irice bir nokta büyüklüğündeydi. Yumurtanın içinde başlangıçta bir bebeğe yetebilecek kadar besin vardı. Gelişimini tamamlayan bu yumurta yumurtalıklardan çıkarak dölyatağına doğru bir yolculuğa başladı. Bu yolculuk yaklaşık üç gün üç gece sürecekti. Ancak bir bebeğin gelişebilmesi için yalnızca yumurtanın olması yeterli değildi. Yumurtadan bir bebeğin gelişebilmesi için bir sperme gereksinim vardı. Gözle görülemeyecek kadar küçük olan sperm hücreleri babamızın vücudunda penisin arkasında bulunan testis denilen özel bir yapının içinde gelişirler. İşte bu spermlerden biri yumurtanın içine girmeyi başardı ve sonunda döllenme denen olay gerçekleşti. Sperm ve yumurta artık bir hücre olmuşlardı.

Döllenmeye hazır yumurta

Spermier yumurtanın çevresine toplanmışlar.

Yumurta döllenildikten sonra ilk olarak ikiye bölünür.

Bölünmekte olan hücre yumağı

Hücreler giderek farklılaşmaya başlıyor.

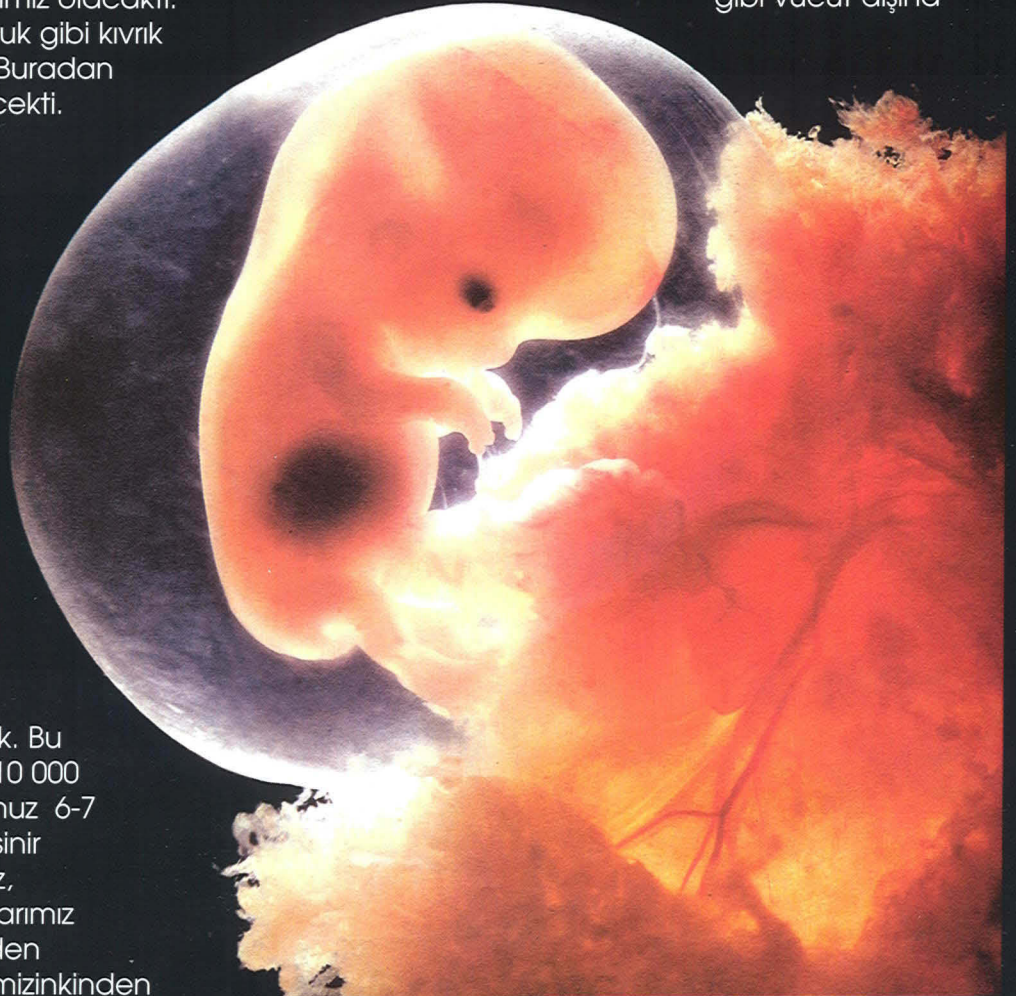
Bütün özelliklerimizi belirleyecek bilgiler bu hücrenin içindeydi artık. Saç rengi, göz rengi, kan grubu, deri rengi gibi özelliklerimiz hep bu bilgilerle belirlendi. Bizi oluşturacak bu hücre, bu sırada bir toz şeker tanesinden büyük değildi. Hücre ve onun bölünmesinden oluşan yeni hücreler yaklaşık her 12-15 saatte bir bölünmeye başladılar. İki, dört, sekiz, on altı... Bu böylece sürdü gitti. Tıpkı böğürtlene benzeyen bir hücre yumağı halindeydik bu evrede. Bu, böğürtlen benzeri hücre yumağı, hem büyümeyi hem de dölyatağına doğru ilerlemeyi sürdürdü.

Tüm bu değişiklikler, annemizin vücudunda bazı hazırlıkların başlamasını sağladı. Dölyatağı bizim için hazırlanıyordu. Kalınlaştı ve bolca besin depoladı bu hücre yumağına verebilmek için. Hücre yumağı

sonunda dölyatağına ulaştı ve tıpkı bir bitki gibi kökleriyle tutunurcasına dölyatağının duvarına tutundu. Böylece dölyatağının besince zengin hücrelerinden kendine besin alabilmeye başladı. Hücre yumağı bölünmelerini sürdürdü ve zaman içinde bazı hücreler farklılaşmaya başladı. Artık yumağa benzemiyordu. Bir tarafında yuvarlak bir bölüm vardı. Burası başımız olacaktı. Diğer tarafındaysa kuyruk gibi kıvrık duran bir bölüm vardı. Buradan da bacaklarımız geliyecekti. Ayrıca plasenta denen yapı da gelişmeye başladı. İçi kanla dolu plasenta, annemizle bizim aramızda besin, oksijen ve artık madde alışverişini sağlar. Annemizin vücudundan bize gelecek besin ve oksijenle dolu kan, önce placentaya gelir. Buradan süzgeçten geçer gibi geçerek göbek bağına ulaşır.

ayrı olarak atmaya başladı. Gözlerimiz de gelişimine başlamıştı. Kollarımızın ve bacaklarımızın gelişeceği yerler tomurcuk gibi çıkmıştı. Bu süre içinde annemizin vücudundaki bazı hormonlar iyice harekete geçtiğinden değişiklikler daha da arttı. O ay oluşan yumurta döllenerek gelişmeye başladığı için her zamanki gibi vücut dışına

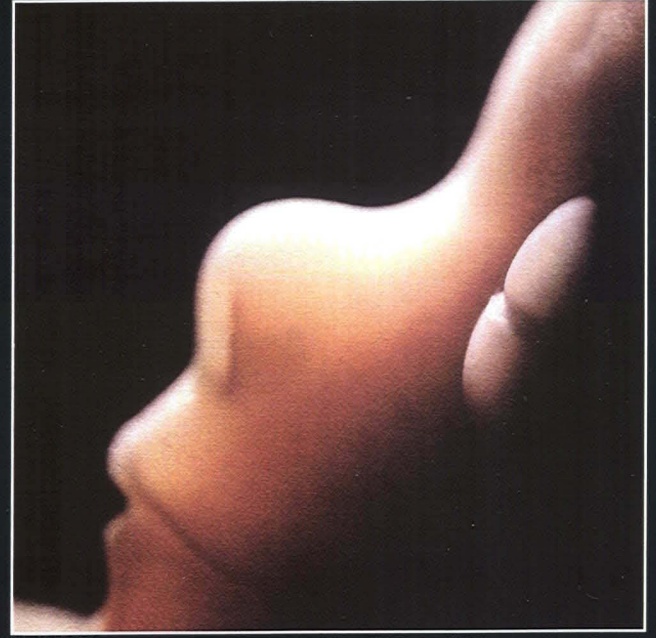
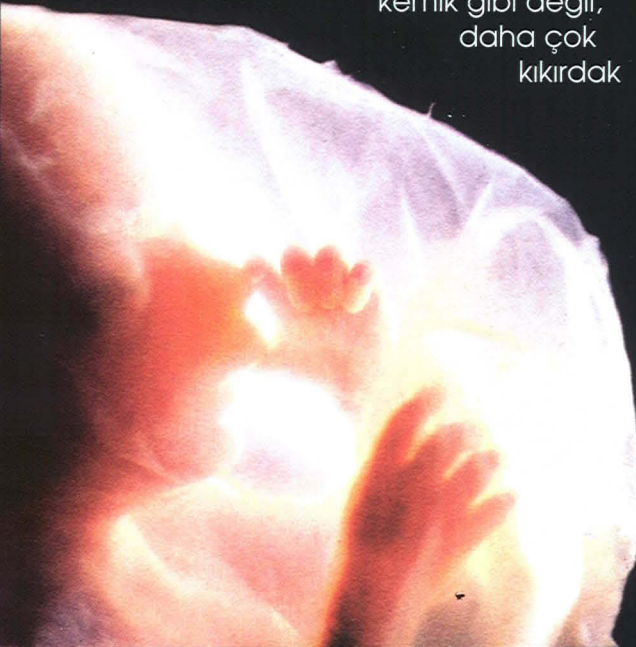

Bugünlerde 1 aylık olduk. Bu bir ayın içinde yaklaşık 10 000 kez bölündük ve boyumuz 6-7 mm oldu. Omurgamız, sinir sistemimiz, böbreklerimiz, karaciğerimiz, bağırsaklarımız biçimleniyordu. Hepsinden önemlisi, kalbimiz annemizinkinden

atılmamıştı. Annemizin sabahları biraz mide bulantısı oluyordu. Bazı yiyecekleri canı çok istiyor, bazılarınıysa hiç düşünmek bile istemiyordu. Ayrıca, doğduğumuzda bize süt vereceği için göğüsleri de gelişmeye başlamıştı. Bu sıkıntılar daha birkaç ay sürecekti.

Bakalım 2. ayın içindeyken neler oluyor? 5 haftalıkken sinir sistemimiz biraz daha ayrıntılanmaya başlıyor; çünkü ileride karmaşık bir beyin oluşacak. Ağızımız ve kulaklarımız yavaş yavaş biçimleniyor. Artık cinsiyetimiz de belirtildi. 6 haftalıkken kalbimiz dakikada yaklaşık 140-150 kez atıyor. Bu sayı annemizin kalp atışlarının iki katı. İskeletimizi oluşturan kemikler gelişiyor, ama kemiklerimiz hâlâ tam bir kemik gibi değil, daha çok kıkırdak

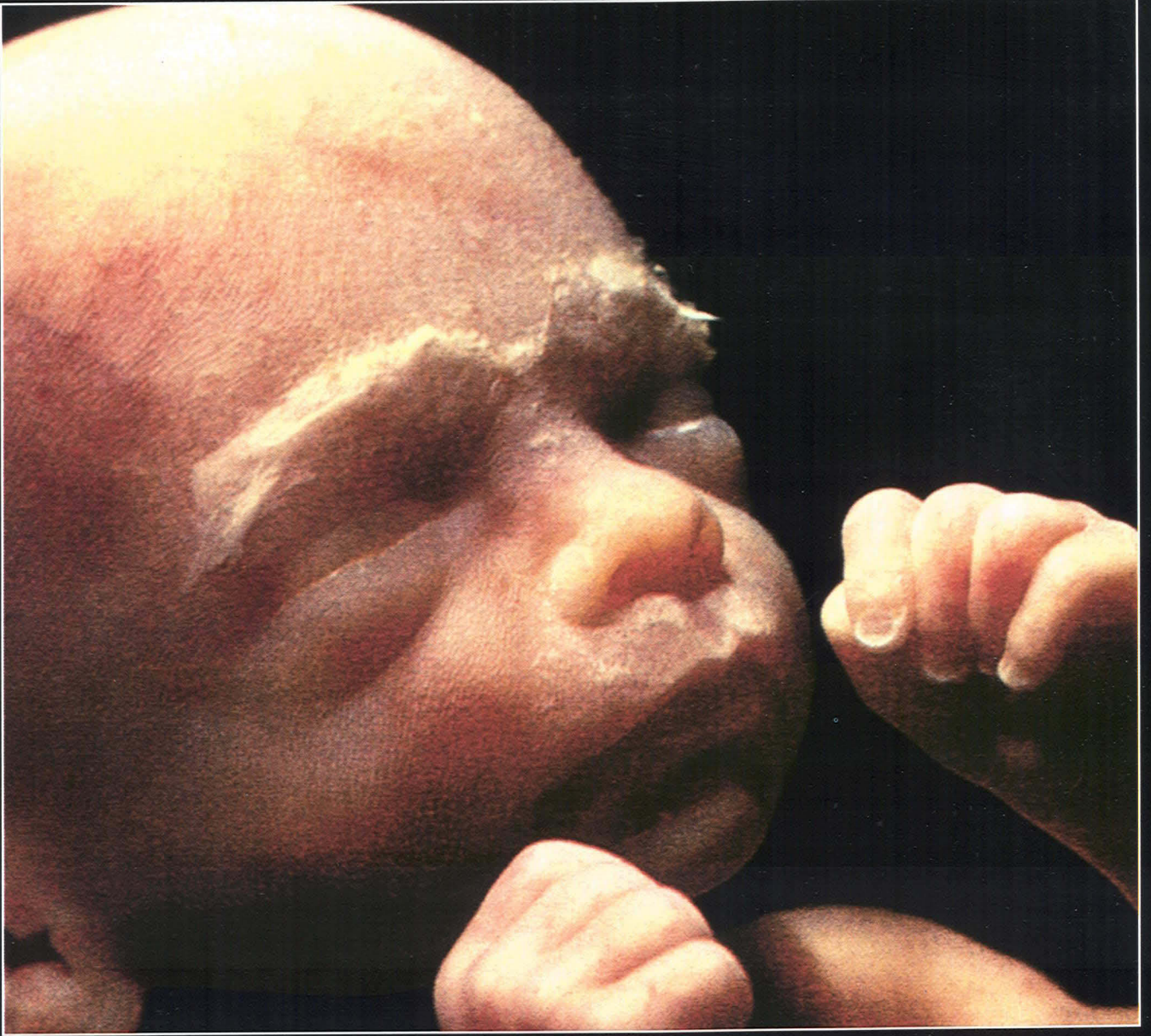
özelliğinde. Beynimiz kaslarımızı ve organlarımızı biraz biraz yönetmeye başladı. 7 haftalıkken ağız, burun, gözler, dudaklar, kulaklar iyice görülebiliyor. Süt dişlerimizin çıkacağı yerler belirginleşiyor. Kas sistemimizin temeli olduğu için bu dönemde kendiliğimizden hareket etmeye başladık. Ama annemiz daha hareket ettiğimizi

hissedemiyor; çünkü çok küçüğüz. Tam 2 aylıkken boyumuz yaklaşık 3 cm oldu, ağırlığımızı 1 gram. Artık yetişkin bir insanda olan her şey bizde de var, ama biraz küçüğüz o kadar. Annemizin

karnında mutlu bir biçimde yüzüyoruz. İçinde yüzdüğümüz sıvıya amniyon sıvısı deniyor. Bir kese içinde bulunan, bizim de içinde olduğumuz bu sıvı bizi dışarıdan gelecek tüm olumsuz etkilere karşı koruyor. Arada bu sıvıyı yutuyoruz; ama bu, sindirim sistemimizi çalışmaya hazırlamaya yarayan iyi bir şey. Aynı sıvıyı soluk borunuzdan akciğerlerimize alıp dışarı çıkarıyoruz. Bu da soluk borumuzun dış dünyaya çıktığımızda buraya kolayca uyum sağlamasına yarayan bir şey.

Artık 3. ayın içindeyiz. Parmaklarımız, tırnaklarımız oluştu. Elimize değen bir şeyi elimizle sarabiliyoruz. Kalbimiz gelişimini tamamladı. Alnımızla birtakım hareketler yapabiliyoruz. Komik yüzler yapabiliyoruz.

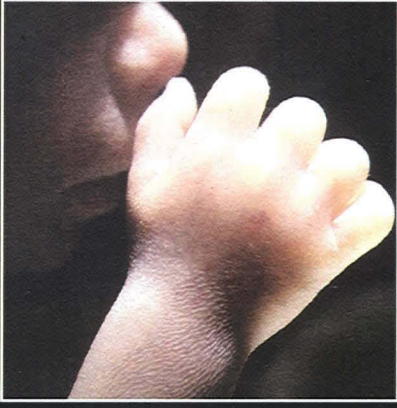
Gözlerimizi kısıbiliyoruz ve alnımızı kırmış gibi kıvrılabiliyoruz. Esnemeye, gülümsemeye, koku duymaya, parmak emmeye ve yüksek seslere tepki vermeye bile başladık. 3. ayın sonunda 9 cm uzunluğunda 45 gram ağırlığında, yani neredeyse bir tavuk yumurtası büyüklüğündeyiz. Beynimiz, akciğerlerimiz ve ses tellerimiz oluştu. Artık hiçkırabiliyoruz, hafta sessizce ağlayabiliyoruz bile. Bacaklarımızla tekme atıp, ellerimizle yumruk yapabiliyoruz. Burası büyümek için harika bir yer. Tıpkı karanlık bir odada ılık bir suyun içinde yüzmeye benziyor. Su çok taze ve ılık. Hiçbir zaman soğumuyor, çünkü onu annemiz hep ılık tutuyor.

Bugünlerde biraz daha güzel görünüyoruz. Yüzümüz artık anne ve babamızinkine benzerlik göstermeye başladı. Hareketlerimiz daha yumuşak ve akıcı. Sanki su balesi yapar

gibiyiz. Reflekslerimiz iyice güçlendi. Öyle ki birisi annemizin karnına bastırıldığında kıvrılırız. 4 aylıkken yaklaşık 200 gram ağırlığında ve 14 cm uzunluğunda oluruz. Annemiz tekme attığımızı, yüzdüğümüzü ve takla attığımızı hissedebilmeye başladı. Hareket ettiğimizde, annemiz karnının içinde sanki küçük bir balık yüzüyormuş ya da baloncuklar yer değiştiriyormuş ya da kelebekler uçuyormuş gibi hisseder. Işığa, seslere ve müziğe tepki verebiliyoruz. Kaşlarımız, kirpiklerimiz ve derimizi örten ince tüylerimiz çıkmaya başladı.

17 haftalıkken ilk oyuncağımızı keşfederiz. Göbek bağıımızı çekmeye ya da yakalamaya bayılırız bu dönemde. Bazen bu işi biraz fazla yaparız, öyle ki vücudumuza gelen oksijenin azalmasına yol açarız. Ancak bu işi kendimize zarar verecek kadar

dönem içinde bir doktor ultrasonla annemizin karnını incelediğinde, eğer konumumuz uygunsa cinsiyetimizi öğrenip anne babamıza söyleyebilir.

Haftalar geçip gidiyor. Çok büyüdüğümüzden annemizin karnının içinde top gibi kıvrılıp duruyoruz. Annemizin karnı da çok büyüdü bu arada, ama yine de içeride iyice kıvrılarak durmamız gerekiyor. Kollarımız birbirine çapraz, bacaklarımız karnımıza doğru iyice çekilmiş durumda. Annemiz hareketliliğimizden ötürü bazı geceler uyuyamıyor. 6 aylıkken yaklaşık 640 gram ağırlığında ve 23 cm

uzunluğundayız. Lanugo tüyleri denen

özel tüyler kaşlarımızın ve başımızın üzerinde gelişiyor. Derimiz özel bir

maddeyle kaplı. Bu madde

derimizi amniyon sıvısının etkisiyle buruşmaktan koruyor.

Doğduktan sonra derimiz bu maddeyi emecek. İskeletimiz de iyice sertleşti.

Gözlerimizi açmaya

başladığımız dönem, 7 aylık

olduğumuz günlere rastlar. Eğer annemizin karnının üzerinden bir

ışık tutulursa başımızı o tarafa çevirip ne olduğunu görmeye çalışırız. Vücudumuzda biraz yağ

birikmeye başlar. Bu, doğduktan sonra bizi sıcak tutmaya

yarayacaktır. Dölyatağının esnek

duvarını ayağımızla hissettiğimizde

amniyon kesesinin iç yüzeyine ayaklarımızı dayayıp itfirerek küçük adımlar atabiliriz.

Tepetaklak bir durumdayken attığımız bu adımlar, bizim ilk adımlarımızdır. Doğma

zamanımız geldiğinde bu adımlar çıkış için bize çok yardımcı olacak.

Zaman iyice azalıyor. Günün % 90-95'inde uyuyoruz. Hafta REM uykusu bile uyuyoruz.

(REM uykusunda, uyurken gözlerimiz hızla bir o yana bir bu yana hareket eder.) Bu, rüya

bile görebileceğimiz anlamına geliyor. İç organlarımız gelişimini tamamladı; ancak akciğerlerimiz için biraz daha zaman var. 40

haftanın sonunda artık anne karnı dışında yaşamaya hazırız. Başımız, doğum

kanalından çıkmak için aşağı doğru yönelmiş durumda.

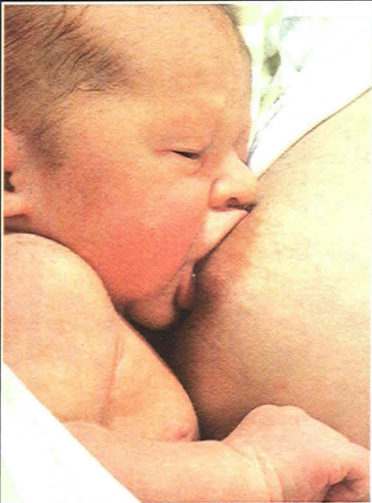

uzatmayız. Bundan sonraki üç hafta içinde çok hızlı büyüyeceğiz. Ağırlığımız neredeyse iki katına çıkacak. 5 aylık olduğumuzda, günün çoğu zamanını en sevdiğimiz konumda uyumayı sürdürerek geçireceğiz. Ama annemiz karnına vurduğunda hemen uyanırız. Annemizin sesini artık iyice tanıyıp başkalarınınkinden ayırabiliyoruz. Bir süre önce rastlantı sonucu keşfettiğimiz ve çok hoşlandığımız parmak emme işini artık bilerek sürdürüyoruz. Kimi zaman parmak emmeye kendimizi o kadar kaptırıyoruz ki bolca amniyon sıvısı yutup hiçkirmaya başlıyoruz. Annemiz bunların hiçkırık olduğunu bilmeden içeride bir şeyler olduğunu hissediyor. Bu

Doğumumuza çok az kaldı. Geçen yazdan beri annemizin karnındayız. Karın da iyice daraldı; bu nedenle çok fazla tekme atamıyoruz. İşte zaman geldi; çünkü annemiz karnında birtakım kasılmalar hissetmeye başladı. Dölyatağında oluşan bu kasılmalar

giderek sıklaşıyor. Bu sırada dölyatağının dışa açılan kısmı olan vajina genişlemeye başlıyor. Bunun nedeni, bizim buradan kolayca geçerek dışarı çıkabilmemiz. Dölyatağı her kasıldığında, birisi bize sıkıca

sarılıyormuş gibi bir his duyarız. Dokuz aydır içinde yaşadığımız amniyon kesesi patlıyor ve içindeki sıvı dışarı dökülüyor. Bu da bizim kolayca dışarı çıkabilmemiz için gerçekleşen bir olay. Sanki birisi bizi popomuzdan dışarı itiyor. İlk olarak başımız dışarı çıkıyor. Sonra bir omuzumuz, daha sonra da öteki omuzumuz çıkıyor. Gerisi çok kolay. Doktorumuz göbek bağını kesti. Artık kendi başımıza soluk almaya başladık. Doğmadan önce sönük bir balon gibi duran akciğerlerimiz havayla iyice doldu. Hareket edip ağlıyoruz. Işıklar, renkler ve biçimler görüyoruz. Birtakım sesler duyuyoruz; ama içlerinden birini zaten tanıyoruz. Bu, annemizin sesi. Gözlerimizi açıp annemizi görüyoruz. Annemiz bizi sevgiyle kucaklıyor. Ağzımızı açıp annemizin memesini bulmaya çalışıyoruz. Yorgun düşüp uyuyana kadar iyice emiyoruz. Artık dünyadayız, yeni yaşamımıza başlıyoruz.

Zuhal Özer